

ROSJA: WYMIANA RAKIET GRANIT NA KALIBRY

Rosyjskie ministerstwo obrony poinformowało o planach przebrojenia atomowych, uderzeniowych okrętów podwodnych projektu 949A typu Antej (według NATO typu Oscar II), które zamiast rakiet przeciwokrętowych dalekiego zasięgu systemu S-700 Granit mają otrzymać ракеты systemu Kalibr.

Informację o planowanej modernizacji Antejów przekazał rosyjski wiceminister obrony Jurij Borisow. Wskazał on, że prace będą realizowane w stoczni DWZ „Zwiezda” w Bolszoi Kamienie, gdzie obecnie prowadzone są remonty atomowych okrętów podwodnych projektu 949A. Borisow zapowiedział, że prace prowadzone będą w ramach głębokiej modernizacji. W jej trakcie mają zostać wprowadzone nie tylko ракеты Kalibr, zostaną także wymienione inne systemy okrętowe, w tym sprzęt nawigacyjny oraz systemy podtrzymania życia.

Rosyjskie źródła przekazały, że prace mają być przeprowadzone na wszystkich okrętach projektu 949A będących obecnie w rosyjskiej flocie (a więc ośmiu). Tak głęboka i kosztowna modernizacja dwudziesto-, trzydziestoletnich okrętów może oznaczać, że proces wprowadzania do służby podwodnych, atomowych okrętów uderzeniowych nowej generacji projektu 885 typu „Jasień” nie przebiega zgodnie z planem i Rosjanie muszą szukać nowych sposobów utrzymania stanu swoich sił podwodnych.

Pamiętać należy, że projekt jednostek projektu 949A powstał w czasach Zimnej Wojny i w dużej części wynikał z właściwości dostępnych wtedy systemów uzbrojenia. Założenie, że każdy z Antejów ma przenosić 24 ракеты przeciwokrętowe systemu P-700 Granit spowodowało np., że trzeba było zbudować okręty o wyporności podwodnej ponad 24000 ton. Są to więc największe jednostki w swojej klasie, jakie kiedykolwiek zbudowano na świecie.

Obecnie zarówno systemy elektroniczne, jak i rakietowe są znacznie mniejsze, stąd następca Antejów „Jasień” ma już tylko 11800 ton wyporności. Z drugiej jednak strony Rosjanie podkreślają, że przy tak dużym kadłubie o wiele łatwiej jest wyciszyć prace wewnętrznych systemów, przez co ich okręty są bardzo trudno wykrywalne. Przykładowo, pod koniec 2016 r. siły ZOP państw zachodnich bezskutecznie szukały jednego z Antejów, który podobno miał wpłynąć na Morze Śródziemne.

W tej chwili nie wiadomo na czym ma polegać wymiana uzbrojenia na jednostkach projektu 949A – czy będzie ona np. kompleksowa, czy też częściowa. Rакеты typu 3M45 systemu P-700 Granit są bowiem nadal sprawne, o czym może świadczyć udana próba wystrzelenia takiego pocisku spod powierzchni Morza Barentsa, przeprowadzona [16 października 2016 r.](#) z okrętu podwodnego „Smoleńsk”.

Z drugiej jednak strony Rosjanie doskonale zdają sobie sprawę z wad tego uzbrojenia, wprowadzonego do marynarki wojennej jeszcze w 1983 r. Obecnie jedyną poważną zaletą rakiet 3M45 jest ich ponaddźwiękowa prędkość (od 1,3 do 2,5 Mach w zależności od wysokości lotu). Są to jednak pociski z przestarzałym systemem naprowadzania (choć istnieje podobno możliwość wymieniania się informacjami pomiędzy rakietami) i łatwe do wykrycia (mają długość 10 m, średnicę 0,85 m i masę

startową 7 ton). Wielu specjalistów uważa je więc za łatwe do zestrzelenia przez nowoczesne systemy przeciwlotnicze.

Niewiadomą jest również sposób wykorzystania starych systemów startowych. Rakiety systemu Kalibr mogą być odpalane zarówno z wyrzutni torpedowych (Anteje mają cztery wyrzutnie kalibru 533 mm i dwie kalibru 650 mm), jak i z wyrzutni pionowego startu. Tymczasem Granity startują z wyrzutni ułożonych pod kątem w stosunku do pokładu, zajmujących bardzo dużo miejsca w kadłubie okrętów podwodnych. Jeżeli więc dojdzie do wymiany uzbrojenia, Rosjanie mogą zwiększyć liczbę mniejszych pocisków Kalibr zabieranych przez okręty podwodne i to nawet kilkukrotnie w stosunku do rakiet Granit. Co więcej, będą mogli wtedy wybierać pomiędzy rakietami manewrującymi (3M14) o zasięgu ponad 2000 km oraz rakietami przeciwokrętowymi (3M54).